Nr 55.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard, m. fl.**, *om ökat anslag till bekämpande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.*

I innevarande års statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkt 38, föreslagit riksdagen att till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen anvisa för budgetåret 1931/1932 ett extra förslagsanslag av 140,000 kronor. Vid ärendets föredragning i statsrådet anförde departementschefen, att han hyst förhoppning att kunna underställa Kungl. Maj:t spörsmålet om avlåtande till årets riksdag av proposition i ämnet i anslutning till ett av tillkallade sakkunniga den 21 oktober 1930 avgivet »Betänkande med förslag till ytterligare åtgärder för bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur». Emellertid hade departementschefen av statsfinansiella skäl funnit sig nödsakad avstå från denna avsikt. Frågans stora vikt ur nationalekonomisk synpunkt synes oss emellertid påkalla statsmakternas snara prövning av spörsmålet i hela dess vidd.

Att ytterligare åtgärder emot kreaturstuberkulosen äro erforderliga har sedan lång tid tillbaka allmänt erkänts. Redan år 1911 gjordes från lantmanna- och veterinärhåll framställningar till statsmakterna om effektivare hjälp till tuberkulosens hämmande. Kungl. Maj:t beaktade också de härför framlagda skälen och uppdrog redan år 1912 åt lantbruksstyrelsen och medicinalstyrelsen att jämte tillkallade sakkunniga avgiva förslag till utökade åtgärder emot sjukdomen. Denna utredning krävde lång tid, och först år 1924 kunde den anses avslutad. Under de då rådande statsfinansiella förhållandena ansåg sig Kungl. Maj:t ej kunna upptaga de förslag, varom nämnda beredning enat sig. Resultatet av utredningen blev sålunda synnerligen otillfredsställande. Pasteuriseringslagens genomförande torde vara den enda behållningen av det långa utredningsarbetet. Desslikes har indragning skett av viss del av de medel, som förut stått till förfogande för tuberkulosarbetet i ladugårdarna. (Se kungl. kungörelsen den 8 december 1922, nr 570.) Detta ringaktande av tuberkulosfaran har lett till upprepade framställningar om förnyad prövning av frågan. Vid 1929 års riksdag väcktes sålunda trenne motioner (I: 110 och II: 183 och 185), vari påyrkades, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande ytterligare åtgärder för bekämpande av nötkreaturstuberkulosen. Motionerna biföllos och föranledde skrivelse från 1929 års riksdag. Kungl. Maj:t tillkallade också på grund härav i juli 1929 tre sakkunniga för att verkställa utredning av frågan och avgiva förslag till dess lösning. Dessa sakkunnigas

ovan omförmälda betänkande innefattar förslag till de åtgärder, som synas oss närmast böra vidtagas. Huvudprinciperna i förslaget äro i stort sett följande: Inom de delar av riket, Gotland och de fyra nordligaste länen, där tuberkulosen har relativt ringa utbredning, föreslås, att alla av tuberkulos berörda djur, såväl de med smittofarlig tuberkulos som de, hos vilka sjukdomen endast påvisats genom tuberkulinundersökning, obligatoriskt skola nedslaktas och djurägarna av statsmedel hållas skadeslösa genom ersättning av viss del av skillnaden emellan djurens liv- och slaktvärde. Samtidigt föreslås, att införseln av djur från övriga delar av riket till dessa områden skall underkastas kontroll i syfte att förhindra transport dit av andra nötkreatur än dem, som äro reaktionsfria. För Gävleborgs och Kopparbergs län föreslås gränsspärr för tuberkulösa djur. De sakkunniga ha däremot funnit, att tuberkulosfrekvensen inom dessa båda län ännu är så hög, att ett utrotande efter samma linjer som i övriga norrlandslänen ej kan genomföras.

För riket i övrigt föreslå de sakkunniga i huvudsak följande åtgärder:

1) Den Bangska metoden, som avser att medelst tuberkulinundersökningar utrota tuberkulosen inom enskilda besättningar, uppmuntras från statens sida i högre grad än nu, framförallt genom medgivande av kostnadsfria undersökningar i vidare omfattning (upphävandet av de restriktioner, som äro föreskrivna i förordningen av den 8 december 1922) åt alla, som äro deltagare i ett bekämpande enligt dessa linjer.

2) Uppsökandet och oskadliggörandet av smittofarliga nötkreatur enligt den s. k. Ostertags metod understödjes och organiseras bättre, och för nedslaktning av smittoförande djur medgives statsersättning av viss del av skillnaden emellan djurets liv- och slaktvärde (dock högst 100 kronor per djur).

3) Den nu stadgade anmälningsplikten och nedslaktningstvånget vid juvertuberkulos utsträckes att jämväl omfatta tuberkulos i könsorganen. I samband härmed föreslås omändrade ersättningsgrunder vid nedslaktning, avseende att bereda djurägarna en bättre och lämpligare avvägd kompensation för åsamkad förlust.

Den organisation, inom vilken här avhandlade åtgärder skola inrymmas, har i sakkunnigas betänkande givits en form, som på väsentliga punkter avviker från den som nu förefinnes. Den centrala ledningen föreslås, på grunder, som förefalla starka, överflyttad till medicinalstyrelsen. Därjämte påyrkas en omfattande decentralisering av stora delar av tuberkulosarbetet i syfte att i anslutning till hushållningssällskapen skapa lokala organ för tuberkulosbekämpandet inom de olika länen. Härigenom anser man att en önskvärd kontakt emellan djurägarna och ledningen av arbetet skall kunna ernås till båtnad för den samverkan emellan dessa båda parter, av vilken framgången är helt beroende. Tuberkulosstyrelser skulle för detta ändamål inrättas i de län, där intresse härför ger sig tillkänna. Dessa styrelser skulle tillsättas av hushållningssällskapens förvaltningsutskott och bestå av 5 medlemmar, därav två med veterinärutbildning. De sakkunniga ha med skapandet av detta nya förvaltningsorgan velat bilda en fast organisation

för arbetet i varje län. I de sakkunnigas förslag är tillsättandet av tuberkulosstyrelse uppställt som villkor för att djurägarna inom respektive län skola komma i åtnjutande av statsbidrag vid bekämpandet av den smittofarliga tuberkulosen. De sakkunniga anföra till stöd härför, att under andra förhållanden trygghet ej synes kunna ernås för att de betydande statsmedel, som för detta ändamål föreslås skola utgå, komma att användas så att de göra full effekt. De sakkunniga beräkna, att ett tuberkulosbekämpande enligt det av dem utarbetade förslaget för sitt genomförande skulle kräva ett årligt statsbidrag av omkring 1,100,000 kronor. I denna summa ingår ett belopp av cirka 170,000 kronor, som redan nu utgår till bekämpande av tuberkulosen i ladugården. Den nya post, som därutöver erfordras, skulle alltså belöpa sig på cirka 930,000 kronor.

Det är utan tvivel ett högst betydande nytt krav å statskassan, som här framkommer. Sett mot bakgrunden av de årliga förluster — av sakkunniga beräknade till cirka 30 miljoner kronor — tuberkulosen tillfogar vår husdjursskötsel, får beloppet dock ej verka avskräckande om därmed såsom allt synes ge vid handen sjukdomens skadegörelse kan effektivt begränsas. Statsmakternas ställning till frågan har förut i hög grad påverkats av de rådande konjunkturerna. En sådan inställning till spörsmålet torde onekligen i längden vara ohållbar. Tuberkulosen behöver bekämpas i dåliga som goda tider, och allra mest behövs kanske statens medverkan då ekonomiskt tryckta förhållanden inom jordbruket tvinga den enskilde att gent emot sjukdomen iakttaga en passivitet, som kan få nog så ödesdigra följder.

De sakkunnigas betänkande har varit föremål för yttrande från bl. a. lantbruksstyrelsen, medicinalstyrelsen, rikets samtliga hushållningssällskap, länsstyrelserna, veterinärhögskolans lärarekollegium, Sveriges allmänna lantbrukssällskap m. fl. Från de flesta håll har detsamma både rönt erkännande och förståelse. Så ha samtliga hushållningssällskap tillstyrkt förslaget i vad det gäller skydds- och utrotningsåtgärder för de norrländska länen och Gottland och beredandet av ersättning för nedslaktade smittofarliga djur. Alla sällskap utom ett ha förklarat sig ense med de sakkunniga om lämpligheten av att den centrala ledningen av tuberkulosarbetet överflyttas till medicinalstyrelsen. Alla hushållningssällskap med undantag av ett äro i princip ense med de sakkunniga om önskvärdheten av att decentralisera kampen genom att överlämna arbetets huvuduppgifter åt för detta ändamål tillsatta lokala styrelser inom länen. En del hushållningssällskap ställa sig dock betänksamma inför de ekonomiska konsekvenser, som ett övertagande av tuberkulosarbetet kan medföra, och befara att medel härför ej skola av sällskapen kunna anskaffas. De framhålla därför, att statens bidrag till administrationen av tuberkulosstyrelserna böra vara av den omfattningen, att sällskapen befrias från att själva avsevärt bidraga härtill. Farhågorna synas dock mindre gälla övertagandet och finansieringen av bekämpandet utav den smittofarliga tuberkulosen utan mera överförandet

till tuberkulosstyrelserna av arbetet med tuberkulinundersökningarna, vilket beräknas kräva rätt avsevärda expeditionskostnader och andra utgifter och förpliktelser. En del hushållningssällskap — bland dem de, som ha den största erfarenheten av tuberkuloskamp — förklara sig dock med tillfredsställelse se, att möjlighet även beredes den lokala organisationen att få övertaga tuberkulinarbetet, vilket sammanhör med tuberkuloskampen i övrigt. De sakkunniga ha i förslaget till förordning gällande för tuberkulosstyrelserna tilldelat dessa senare som obligatoriskt åliggande bl. a. att pröva inkomna ansökningar om tuberkulinundersökningar, översända till vederbörande rekvirerat tuberkulin och att övervaka tuberkulinundersökningarnas utförande och likvidering m. m. Det synes vara skäl att — på grund av den hållning, som vissa hushållningssällskap intagit till denna del av sakkunnigebetänkandet — i så måtto ändra de sakkunnigas förslag, att ovan berörda skyldigheter endast övertagas av sådana tuberkulosstyrelser, åt vilka Kungl. Maj:t efter gjord ansökan överlämnat handhavandet av tuberkulinundersökningarna. Under sådana förhållanden behöver denna uppgift endast anförtros åt sådana hushållningssällskap, som ha intresse och krafter för uppgiften. Något organisatoriskt hinder för att förfara på ovan angivna sätt synes ej föreligga, då den centrala administrationen hittills inom alla län handhaft tuberkulinarbetet och givetvis kan fortfara härmed. För statsmakterna blir detta sätt ett ordna frågan det billigaste, även om det ur anslutningssynpunkt ej är det allra lyckligaste. Kravet på att en tuberkulosstyrelse skall finnas i varje län såsom organisation för statsunderstött bekämpande av den smittofarliga tuberkulosen torde däremot alltjämt böra vidhållas, och någon egentlig kritik har ej heller riktats emot förslaget härom.

Lantbruksstyrelsen har i sitt yttrande över sakkunnigebetänkandet på en hel del punkter framfört kritik och i fråga om vissa delar av de häri framförda förslagen ställt sig helt avvisande. Detta gäller givetvis i första rummet överförandet av tuberkulosärenden från lantbruksstyrelsen till medicinalstyrelsen. Lantbruksstyrelsen står dock så gott som ensam i sin avvisande hållning på denna punkt. Även om man erkänner, att envar av de båda styrelserna kan handhava den centrala administrationen, så synas dock alla lämplighetsskäl tala för, att ledningen sammanföres hos medicinalstyrelsen. Lantbruksstyrelsen ställer sig vidare helt avstyrkande till den av de sakkunnige föreslagna decentraliseringen av tuberkulosarbetet. Med den uppmjukning av förslaget i denna del, som ovan är gjord, torde emellertid lantbruksstyrelsens farhågor för att fasthet och målmedvetenhet i kampen kommer att saknas knappast bli besannade. Arbetets fasta punkt blir alltjämt den centrala myndigheten, och denna har både makt och möjlighet kvar för att bevaka enhetligheten i bekämpandet inom de olika länen. Lantbruksstyrelsen framhåller, att de medel, som ställas till tuberkulosstyrelsernas disposition, läggas i händerna på personer, som ej arbeta under tjänstemannaansvar och ej äro underkastade tillfredsställande statskontroll.

Denna anmärkning torde kunna gälla de flesta medel, som ställas till hushållningssällskapets förfogande för olika ändamål, och veterligen har dock förvaltningen av till sällskapen överlämnade statsmedel kunnat övervakas med vederbörlig noggrannhet. Emellertid synes utan olägenhet den ändringen kunna göras i § 6 av det i sakkunnigebetänkandet å sid. 97 införda författningsförslaget, att alla räkningar å utförda tuberkulinundersökningar efter granskning överlämnas till medicinalstyrelsen för likvidering. Liknande ändring bör i så fall även göras i § 10 å sid. 84 i sakkunnigebetänkandet.

Lantbruksstyrelsen har ytterligare avstyrkt förslaget till utrotande av tuberkulosen i Norrland och framfört — dock med tillstyrkan av förslaget i denna del — vissa erinringar emot bestämmelserna för kontroll å livsdjursinförseln till vissa län. Samtliga hushållningssällskap inom de län, som beröras av här omnämnda åtgärder, ha däremot på det livligaste tillstyrkt desamma. Det skulle säkert vålla djup besvikelse inom dessa län om även denna gång de framlagda förslagen skulle av statsmakterna avvisas.

Medicinalstyrelsen och veterinärhögskolans lärarekollegium ha så gott som oförbehållsamt tillstyrkt sakkunnigebetänkandet i alla huvudpunkter. Även Sveriges Allmänna Lantbrukssällskap framhåller vikten av att det nu äntligen blir allvar med planerna på ett utökat bekämpande av nötkreaturstuberkulosen. Sällskapet, som förklarar sig ej ha några väsentliga erinringar att göra emot sakkunnigas förslag, tillstyrker ock på det livligaste de föreslagna åtgärdernas snara genomförande. Sällskapet framhåller därjämte att det ur såväl jordbruksekonomisk som folkhygienisk synpunkt är betydelsefullt, att kampen emot sjukdomen upptages med mera energi än hittills.

De sakkunniga framhålla å sid. 13 i sitt betänkande, att alla iakttagelser ge vid handen, att tuberkulosen är starkt utbredd hos huvudmassan av landets nötkreatur och att de hittills inom vårt land vidtagna åtgärderna ej förmått åstadkomma ändring till det bättre i detta förhållande. Något mer vägande argument för att ett snabbt ingripande är erforderligt synes oss icke kunna anföras. Ytterligare utredningar i frågan torde icke kunna lända till någon nytta. Olika åsikter om vad som kan och bör göras komma givetvis alltid att förefinnas. För statsmakternas del synes det nu närmast ligga vikt uppå att snarast skrida till handling och ej låta detta betydelsefulla spörsmål alltjämt undanskjutas.

På grund av det sålunda anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att höja det av Kungl. Maj:t i innevarande års statsverksproposition under nionde huvudtiteln, punkt 38, äskade extra förslagsanslaget av 140,000 kronor till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen till 1,080,000 kronor, att disponeras enligt de grunder som angivas i förenämnda av tillkallade sakkunniga den 21 oktober 1930 avgivna betänkandet med förslag till ytterligare åtgärder till bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur,

dock med den förändring i fråga om anslagsbeloppens storlek, som framgår av närslutna tablå (Bil. I) samt

att riksdagen ville för sin del antaga närslutna förslag till förordningar i ämnet (Bil. II).

Stockholm den 21 januari 1931.

J. B. Johansson i Fredrikslund. *Gustaf Tamm.* *Valfrid Eriksson.*

J. Clemedtson. *Carl Bengtsson.* *N. Gabrielsson.*

Bil. I.

Tablå över de anslag av statsmedel, som ett bekämpande av tuberkulosen enligt de sakkunnigas förslag skulle medföra.

			Kronor.
Å extra stat:			
I.	Ersättning för inom skyddat område nedslaktade djur	80,000	
	Tuberkulinundersökningar och tjänsteresor inom detta område	20,000	100,000
II.	Medel ställda till tuberkulosstyrelsernas disposition:		
	1) Till statsinlösen av för smittofarlig tuberkulos nedslaktade djur	640,000	
	2) statsbidrag med kr. 1.25 för varje kliniskt undersökt djur. (Bidrag kan utgå för högst två undersökningar av samma djur under 1 kalenderår)	200,000	
	3) kostnader för åtgärder emot och nedslaktning av djur behäftade med juver- och könstuberkulos	20,000	
	Medel härför bör överföras från ordinarie förslagsanslaget till bekämpande av smittosamma husdjurssjukdomar å medicinalstyrelsens stat. Anslag till bekämpandet av juvertuberkulos har hittills utgått från detta anslag.		
	4) Kostnader för tuberkulin, tuberkulinundersökningar och särskilt medgivna kliniska undersökningar inberäknat administrationsbidrag åt tuberkulosstyrelserna	100,000	960,000
III.	Särskilt anslag för understöd vid hämmandet och förebyggande av tuberkulos åt mindre djurägare (att disponeras av Kungl. Maj:t).		20,000
			1,080,000

Bil. II.

Förslag

till

Kungl. Maj:ts kungörelse angående villkor för erhållande på statens bekostnad av undersökning beträffande förekomst av tuberkulos hos nötkreatur;

given Stockholms slott den .

1 §.

Önskar den, som innehar nötkreatursbesättning, att besättningen skall med bidrag av statsmedel bliva föremål för undersökning första gången med tuberkulin beträffande förekomst av tuberkulos inom besättningen, har han att därom göra framställning hos veterinär, som det åligger att med eget utlåtande vidarebefordra framställningen till tuberkulosstyrelsen inom det hushållningssällskaps område, där besättningen finnes.

2 §.

Tuberkulosstyrelsen äger, därest den finner skäl därtill föreligga, medgiva att undersökning av nötkreatursbesättningen med tuberkulin må på statens bekostnad en gång äga rum, därest innehavaren av besättningen förklarar sig villig att vidtaga och fortsätta med de åtgärder till bekämpande av tuberkulos hos besättningen, som tuberkulosstyrelsen finner skäl föreskriva.

Tuberkulinundersökning omfattar antingen samtliga till en nötkreatursbesättning hörande djur eller ock allenast samtliga till besättningen hörande ungdjur, d. v. s. kalvar, obetäckta kvigor och tjurar intill två års ålder.

Nötkreatur, som reagerat vid tidigare företagen tuberkulinundersökning, må icke på statens bekostnad bliva föremål för förnyad sådan undersökning med mindre den myndighet, som har att pröva ansökning om förnyad dylik undersökning, finner anledning föreligga till antagande, att vid den föregående undersökningen missvisning av tuberkulinet ägt rum.

Vid prövning av framställning om tuberkulinundersökning första gången på statens bekostnad äger tuberkulosstyrelsen, där så finnes erforderligt, föreskriva, att besättning, som avses skola bliva föremål för dylik undersökning, skall, innan styrelsen meddelar beslut över framställningen, på djurägarens bekostnad underkastas klinisk-bakteriologisk undersökning med avseende å förekomst av tuberkulos i smittofarligt stadium.

3 §.

1 mom. Förnyad tuberkulinundersökning på statens bekostnad — kontrollundersökning — må endast medgivas sådan innehavare av nötkreatursbesättning, som vidtagit och förbinder sig att fortfarande vidtaga åtgärder till bekämpande av tuberkulos inom besättningen.

Vid hemställan om kontrollundersökning skola fogas intyg av veterinär, utfärdat i enlighet med av medicinalstyrelsen fastställt formulär, rörande de åtgärder, som inom besättningen vidtagits till bekämpande av tuberkulos.

Kontrollundersökning må icke äga rum mera än en gång under samma kalenderår och icke i något fall tidigare än sex månader efter närmast före-

gående undersökning; första kontrollundersökningen må dock, om så prövas lämpligt, kunna företagas under samma kalenderår som den första undersökningen med tuberkulin, dock icke tidigare än sex månader efter sistnämnda undersökning.

Utan hinder av vad i föregående stycke sägs, äger tuberkulosstyrelsen, där så finnes av omständigheterna särskilt påkallat, medgiva, att kontrollundersökning må äga rum inom kortare tidrymd än sex månader efter det undersökning av besättningen i dess helhet ägt rum.

2 mom. Rätt till kontrollundersökning tillkommer jämväl djurägare, som på egen bekostnad låtit utföra första undersökning med tuberkulin samt inom föreskriven tid vidtagit och fortfarande vidtager åtgärder till bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur.

3 mom. Har vid verkställd undersökning med tuberkulin reaktion inom besättning förekommit, må kontrollundersökning icke äga rum senare än två år efter den tidigare undersökningen.

4 §.

Efter ansökan hos tuberkulosstyrelsen må innehavare av nötkreatursbesättning utöver och oberoende av de undersökningar, som må ske jämlikt 2 och 3 §§, kunna högst en gång årligen på statens bekostnad erhålla undersökning med tuberkulin av viss del av besättningen (partiell undersökning) under villkor:

att vid ansökan fogas av veterinär i enlighet med formulär, som medicinalstyrelsen fastställt, utfärdat intyg, utvisande att innehavaren av besättningen genom lämpliga åtgärder bekämpat tuberkulos inom besättningen;

att besättningen underhålles och är avsedd att för framtiden underhållas huvudsakligen genom eget pålägg; samt

att dylik partiell undersökning må omfatta allenast dels förut icke undersökta kalvar av eget pålägg, dels djur, som efter senast företagen tuberkulinundersökning från annat håll anskaffats, dels ock djur beträffande vilka senast företagen tuberkulinundersökning givit tvivelaktigt resultat.

5 §.

Tuberkulin, erforderligt för undersökning av nötkreatursbesättning, må ock tillhandahållas innehavaren av besättningen, därest denne själv bekostar undersökningen och undersökningen icke uppenbarligen har annat syfte än bekämpande av tuberkulos.

6 §.

1 mom. Sedan ansökan om tuberkulinundersökning på statens bekostnad blivit beviljad, skall undersökningen utföras så snart ske kan och senast inom trettio dagar från den dag tuberkulinet kommit förrättningsmannen tillhanda.

2 mom. Vid tuberkulinundersökning av nötkreatur enligt termometod äger veterinär, efter verkställd insprutning av tuberkulin, överlämna övervakandet och ledningen av den fortsatta undersökningen åt ojävig person, som av tuberkulosstyrelsen godkänts såsom tekniskt veterinärbiträde, att av denne utföras på veterinärens ansvar. Veterinär, som leder tuberkulinundersökning enligt termometoden, äger ock, då tjänstegöromål nödvändiggöra hans närvaro å annat ställe, tillfälligtvis överlämna övervakandet av temperaturmätningarna åt annan lämplig person än tekniskt veterinärbiträde. Det åligger dock städse veterinär att å samtliga djur själv övervaka minst en av de sex sista temperaturmätningarna.

3 mom. Har nötkreatur vid undersökning med tuberkulin reagerat eller givit anledning till misstanke om reaktion eller företer djuret eljest tecken till tuberkulos, skall djuret underkastas klinisk-bakteriologisk undersökning. Kan det antagas, att djuret är behäftat med tuberkulos i smittofarligt stadium, skall djuret förses med av medicinalstyrelsen fastställt märke, tuberkulosmärke, samt betryggande isoleras i avvaktan å resultatet av undersökningen. Föreligger tuberkulos i smittofarligt stadium, skall djuret inom trettio dagar nedslaktas; i dylikt fall åtnjuter djurägaren ersättning av statsmedel med skillnaden mellan viss del av djurets liv- och slaktvärde på sätt nedan i 9 § stadgas.

7 §.

Har inom nötkreatursbesättning, som på statens bekostnad varit föremål för kontrollundersökning med tuberkulin, reaktion förekommit i sådan omfattning, att tuberkulos i smittofarligt stadium kan antagas förefinnas inom besättningen, äger tuberkulosstyrelsen förordna veterinär att på statens bekostnad företaga klinisk-bakteriologisk undersökning av besättningen.

8 §.

Skall nötkreatur på grund av föreskrifterna i 6 § 3 mom. i denna kungörelse nedslaktas, förordnar tuberkulosstyrelsen veterinär att närvara vid nedslaktningen, att i enlighet med av medicinalstyrelsen utfärdade köttbesiktningsföreskrifter företaga besiktning av djurkroppen samt att för bestämmande av den ersättning, som av statsmedel må utgå för djur, som nedslaktats, verkställa värdering av djuret.

Nedslaktning bör, där så lämpligen ske kan, verkställas vid slakteriinrättning, som är ställd under offentlig kontroll.

Veterinären meddelar efter verkställd besiktning besked ifråga om vilka delar av köttet, som må till människoföda användas. Honom åligger ock att för bestämmande av djurets slaktvikt övervaka vägning av djurkroppen.

Med djurets slaktvikt förstås djurkroppens vikt, sedan hud, huvud, fötter, juver och inälvor blivit avlägsnade.

Veterinären bestämmer tiden för förrättning, som i denna paragraf avses, samt underrättar härom djurägaren.

9 §.

Ersättning för nedslaktat kreatur beräknas efter djurets slaktvikt och efter det värde för kilogram, som medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen årligen gemensamt fastställt att vid dylika värderingar lända till efterrättelse, samt under villkor i övrigt:

att hälften av det sålunda fastställda värdet av djurkroppen, dock vid totalkassation högst femtio kronor och i övriga fall högst etthundra kronor, kontant utgår till djurägaren; samt

att ägaren må fritt förfoga över sådan del av köttet, som godkänts till människoföda.

Ej må i något fall ersättning utgå för djur, som tillhört ägaren kortare tid än tre månader.

Det åligger förrättningsmannen att omedelbart efter verkställd vägning och värdering i enlighet med av medicinalstyrelsen fastställt formulär avgiva och till tuberkulosstyrelsen överlämna intyg över verkställd nedslaktning och besiktning.

10 §.

Det ankommer på tuberkulosstyrelsen att efter granskning av det från förrättningsmannen inkomna, i 9 § omförmälda intyg översända detta till medicinalstyrelsen, som det tillkommer utanordna ersättning åt djurägaren.

11 §.

Djurägaren har att ensam bestrida de kostnader, som äro förenade med djurets transport, nedslaktande och vägande ävensom med oskadliggörande i enlighet med av veterinär givna anvisningar av de delar av djuret, vilka förklarats icke kunna användas till människoföda.

12 §.

1 mom. Önskar innehavare av nötkreaturs besättning ansluta sig till av hushållningssällskap anordnat bekämpande av smittofarlig tuberkulos, äger han härom göra framställning hos tuberkulosstyrelsen, som meddelar beslut i anledning av framställningen och därvid tillika angiver de villkor, under vilka framställningen må bifallas.

2 mom. Har innehavare av nötkreatursbesättning vunnit anslutning till av hushållningssällskap anordnat bekämpande av smittofarlig tuberkulos hos nötkreatur, skall nötkreatur, som vid klinisk-bakteriologisk undersökning finnes behäftat med tuberkulos i smittofarligt stadium av annan art än som omförmäles i kungörelsen den angående åtgärder emot tuberkulos i juvret och i könsorganen hos nötkreatur förses med av medicinalstyrelsen fastställt märke, tuberkulosmärke, samt inom trettio dagar nedslaktas.

3 mom. Vid nedslaktning, varom i 2 mom. av denna paragraf förmäles, skola bestämmelserna i 8—11 §§ angående nedslaktning av och ersättning för nötkreatur, varom i sistberörda paragrafer sägs, äga motsvarande tillämpning.

13 §.

Till innehavare av mindre nötkreatursbesättning, som under minst två år med framgång bekämpat tuberkulos inom besättningen, må understöd av statsmedel utgå enligt de närmare villkor, som Kungl. Maj:t meddelar.

Ansökan om utbekommande av sådant understöd ställes till tuberkulosstyrelsen, som jämte eget utlåtande överlämnar densamma till medicinalstyrelsen.

14 §.

Varda till följd av förfarande av innehavare av nötkreatur, som skall nedslaktas, i denna kungörelse meddelade bestämmelser om anbringande av tuberkulosmärke och om nedslaktning inom viss tid icke iakttagna, må i kungörelsen stadgad ersättning för nötkreatur, som nedslaktats, icke utgå.

15 §.

De åligganden, som enligt denna kungörelse tillagts tuberkulosstyrelse, skola inom område, där särskild tuberkulosstyrelse med av Kungl. Maj:t meddelad befogenhet att leda och övervaka tuberkulinundersökningar ej finnes, åvila medicinalstyrelsen.

Förslag

till

Kungl. Maj:ts kungörelse angående åtgärder emot tuberkulos i juvret och i könsorganen hos nötkreatur;

given Stockholms slott den . . .

1 §.

Veterinär, som misstänker tuberkulos i juvret eller i könsorganen hos nötkreatur, åligger att genast till av Kungl. Maj:t godkänd veterinärbakteriologisk anstalt insända prov av mjölk eller livmodersekret eller, om så erfordras, vävnad från den eller de delar av juvret eller könsorganen, vilka misstänkas vara angripna av sjukdomen, jämte uppgift om den besättning, varifrån provet härleder sig.

2 §.

Visar sig vid undersökning, varom i 1 § sägs, att tuberkulos föreligger, skall den, som lett undersökningen, ofördröjligen härom göra anmälan till tuberkulosstyrelsen samt tillika lämna uppgift å den veterinär, som insänt provet, ävensom å den besättning, varifrån provet härleder sig.

Nötkreatur, som i anledning av sådan undersökning funnits behäftat med tuberkulos, skall nedslaktas senast inom åtta dagar från det förrättningen avslutats.

Framgår av undersökningen, att tuberkulos ej föreligger, skall den, som lett undersökningen, härom underrätta den veterinär, som insänt provet.

3 §.

Utgör mjölkprov, som insänts till veterinärbakteriologisk anstalt, s. k. samlingsprov från två eller flera djur inom samma besättning, åligger det tuberkulosstyrelsen att hos länsstyrelsen begära förordnande för veterinär att verkställa undersökning av besättningen i syfte att utröna vilket eller vilka djur, som avskilja tuberkelbaciller.

Sedan utrönt blivit, varifrån tuberkelbacillerna härleda sig, förordnar tuberkulosstyrelsen om nedslaktning av djur, som sålunda funnits angripet av tuberkulos.

4 §.

Påvisar veterinär vid köttbesiktning tuberkulos hos spädkalv, åligger det veterinären att söka utröna från vilken besättning kalven härstammar, samt om så kunnat ske, att ofördröjligen underrätta tuberkulosstyrelsen inom det område, där besättningen finnes uppställd.

Har tuberkulosstyrelse mottagit underrättelse, som ovan sägs, skall tuberkulosstyrelsen hos länsstyrelsen begära förordnande för veterinär att verkställa utredning i ärendet, varefter förfares på sätt i 2 § andra och tredje styckena sägs.

5 §.

Den, som innehar nötkreatursbesättning och hos djur hörande till besättningen iakttager sjukdomstecken såsom

fast, icke ömmande juverförhårdnad med eller utan förändring av mjölkens utseende eller

ihållande flytning från könsdelarna hos hondjur

eller ock på grund av andra sjukdomstecken hos djuret har anledning misstänka förekomst av tuberkulos i juvret eller i könsorganen, åligger att göra anmälan om förhållandet hos veterinär.

6 §.

Skall nötkreatur nedslaktas på grund av vad i denna kungörelse föreskrives, gälle ifråga om nedslaktning, besiktning och värdering av djuret samt om den ersättning, som av statsmedel må utgå för djuret, vad i 8—11 §§ i kungörelsen den angående villkor för erhållande på statens bekostnad av undersökning beträffande förekomst av tuberkulos hos nötkreatur för där avsett fall finnes föreskrivet.

7 §.

Den, som bryter mot i 2 § andra stycket meddelad föreskrift om nedslaktning inom viss tid, straffes med böter från och med tio till och med femhundra kronor och vare tillika förlustig rätt till ersättning för djur, som nedslaktats.

8 §.

Där någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna kungörelse, fortsätter samma förseelse, skall han, för varje gång åtal i laga ordning anhängiggjorts, dömas till det straff, som för förseelsen är stadgat.

9 §.

Förseelse mot denna kungörelse åtalas av allmän åklagare.

10 §.

Av böter, som ådömas enligt denna kungörelse, tillfalle hälften, dock högst 500 kronor, åklagaren och återstoden kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna kungörelse träder i kraft den , från och med vilken dag kungörelsen den 1 maj 1903 (nr 71) angående åtgärder mot tuberkulos i juvret hos nötkreatur upphör att gälla.

Förslag
till
Kungl. Maj:ts kungörelse angående inrättande av särskilda tuberkulosstyrelser;

given Stockholms slott den . . .

1 §.

1 mom. Hushållningssällskap, som inom sitt område igångsatt eller har för avsikt att igångsätta bekämpande enligt av Kungl. Maj:t fastställda grunder av tuberkulos i smittofarligt stadium hos nötkreatur, må till uppehållande av denna verksamhet kunna erhålla bidrag av statsmedel.

2 mom. Ansökan om erhållande av statsbidrag, som i 1 mom. sägs, ingives till Kungl. Maj:t före den 1 september året före det kalenderår, under vilket medlen skola kunna tagas i anspråk.

Vid ansökan om erhållande av dylikt statsbidrag skola fogas:

förbindelse att sällskapet är villigt underkasta sig de bestämmelser, som i denna kungörelse meddelas, samt de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva för erhållande av statsbidrag;

uppgift om antalet djurägare, som på sätt medicinalstyrelsen föreskrivit, förbundit sig att deltaga i bekämpandet av tuberkulos i smittofarligt stadium, samt om antalet nötkreatur, som beräknas under det budgetår, under vilket bidraget avses skola utgå, bliva föremål för verksamheten;

förslag till utgifts- och inkomststat för verksamheten;

uppgift huruvida sällskapet anordnat eller har för avsikt att inrätta eget undersökningslaboratorium, eller därest så icke är fallet, uppgift å det laboratorium, med vilket avtal träffats om utförande av erforderliga bakteriologiska undersökningar;

förbindelse att såsom ledare för verksamheten och såsom föreståndare för av sällskapet anordnat laboratorium, om sådan skall finnas, anställa med bekämpandet av tuberkulos särskilt förtrogen veterinär, som medicinalstyrelsen, efter förslag av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, förordnar; samt

förbindelse att ställa för verksamhetens bedrivande lämpliga lokaler till förfogande.

2 §.

1 mom. Hushållningssällskap, som tillerkänts bidrag av statsmedel för bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur, åligger att genom sitt förvaltningsutskott tillsätta en särskild styrelse, tuberkulosstyrelse, med uppgift att i enlighet med bestämmelserna i av Kungl. Maj:t efter förslag av medicinalstyrelsen fastställd instruktion leda arbetet rörande bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur inom sällskapets område, ävensom att utreda till detta arbete hörande spörsmål och avgiva förslag till sällskapet eller dess förvaltningsutskott rörande de särskilda åtgärder, som anses böra vidtagas till befrämjandet av verksamhetens utveckling.

2 mom. På tuberkulosstyrelse ankommer särskilt:

att planlägga och leda arbetet för bekämpande av tuberkulos i smittofarligt stadium;

att till medicinalstyrelsen efter verkställd granskning för likvidering översända erforderliga handlingar angående ersättning, som av statsmedel skall

utgå för nötkreatur, nedslaktat på grund av tuberkulos i smittofarligt stadium;

att årligen upprätta förteckning å och på lämpligt sätt kungöra vilka besättningar inom länet, som deltaga i ordnad tuberkuloskamp;

att omhänderhava och utdela lån och understöd, som av statsmedel må utgå till dem, som deltaga i bekämpandet av nötkreaturstuberkulosen; samt

att till medicinalstyrelsen dels för varje halvår översända sammanställning rörande verksamheten i enlighet med av medicinalstyrelsen fastställt formulär, dels ock årligen avgiva berättelse över verksamheten.

3 mom. Tuberkulosstyrelse skall bestå av hushållningssällskapets sekreterare eller sällskapets husdjurskonsulent, länsveterinären, föreståndaren för sällskapets tuberkulosavdelning samt två för bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur särskilt intresserade, av sällskapet utsedda personer. För en var av sistnämnda två ledamöter av styrelsen utses en suppleant.

Därest länsveterinär är föreståndare för sällskapets tuberkulosavdelning må annan inom länet praktiserande veterinär utses till ledamot.

3 §.

Tuberkulosstyrelsen kan på därom av hushållningssällskapets förvaltningsutskott hos Kungl. Maj:t gjord ansökan erhålla rättighet att på de villkor som härför av Kungl. Maj:t föreskrivas handhava alla tuberkulinundersökningar, som med bidrag av statsmedel inom länet skola företagas.

På sådan tuberkulosstyrelse ankommer särskilt

att tillse, att de tuberkulinundersökningar, vilka äga rum inom området för styrelsens verksamhet, bliva utförda med tillräcklig noggrannhet;

att avgöra, i vilka fall tuberkulinundersökning bör kompletteras med klinisk-bakteriologisk undersökning, ävensom att förordna veterinär att verkställa undersökning av sist angivet slag samt bestämma huruvida dylik undersökning må äga rum på statens bekostnad;

att pröva inkomna ansökningar om erhållande av tuberkulinundersökning på statens bekostnad;

att från statens veterinärbakteriologiska anstalt rekvirera eller från eget förråd utlämna erforderligt tuberkulin;

att till medicinalstyrelsen efter verkställd granskning översända för likvidering kostnadsräkningar å de inom området verkställda tuberkulinundersökningar, som skola gäldas av statsmedel.

4 §.

Det åligger veterinär, som på grund av föreskrifterna i denna kungörelse företagit förrättning, att inom trettio dagar från det förrättningen avslutats till tuberkulosstyrelsen inom det område, där förrättningen ägt rum, avgiva berättelse över förrättningen.

På tuberkulosstyrelsen ankommer att låta vidtaga de åtgärder, som med anledning av vad i dylik berättelse förekommer, prövas nödiga.

5 §.

Denna kungörelse, som ej gäller för Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands och Gotlands län, träder i kraft den . . .

Förslag

till

Kungl. Maj:ts kungörelse med bestämmelser angående rätt till införsel av nötkreatur till Gotlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län;

given Stockholms slott den . . .

1 §.

Införsel av nötkreatur till Gotlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län må ej ske med mindre länsstyrelsen i det län, dit införseln skall ske, därtill meddelat tillstånd.

2 §.

1 mom. Tillstånd till införsel av nötkreatur avsett för bruk såsom livdjur må av länsstyrelsen i det län, dit införseln skall ske, beviljas under villkor:

a) att beträffande varje för införsel avsett djur företes av legitimerad veterinär, enligt formulär, som medicinalstyrelsen fastställt, tidigast en månad före den dag införseltillstånd sökes utfärdat intyg, utvisande

dels att djuret vid tuberkulinundersökning, företagen inom en månad från den dag intyget utfärdats, befunnits reaktionsfritt,

dels ock att djuret tillhör besättning eller helt avskild del av besättning, som vid senast företagen undersökning av besättningen i dess helhet med tuberkulin, verkställd inom loppet av sex månader före den dag införseltillstånd sökes, befunnits till minst 90 procent reaktionsfri;

b) att å djuret anbringas med färg åsatt, av medicinalstyrelsen fastställt igenkänningstecken, livdjursmärke, angivande att djuret ej reagerat vid undersökning med tuberkulin.

2 mom. Utan hinder av att intyg, som i 1 mom. a) senare stycket sägs, icke företes, äger länsstyrelsen i det län, dit införseln skall ske, medgiva införsel av nötkreatur, avsett för bruk såsom livdjur, beträffande vilket företes intyg av legitimerad veterinär, att djuret härrör från besättning, som visserligen ej inom loppet sex månader före den dag, då införseltillstånd sökes, varit föremål för totalundersökning med tuberkulin, men som under minst tre år före sistnämnda tidpunkt i sin helhet varit reaktionsfri.

3 §.

Tillstånd till införsel av annat nötkreatur än i 2 § sägs må av länsstyrelsen i det län, dit införseln skall ske, beviljas djurägare under villkor att, innan djuret föres över länsgränsen, i örat fastnitas ett permanent märke, slaktmärke, av utseende, som medicinalstyrelsen fastställt. Å dylikt märke skall, på sätt medicinalstyrelsen föreskriver, kontrollnummer finnas anbringat.

4 §.

Vid inlastning i järnvägsvagn eller å fartyg av nötkreatur, avsedda att såsom livdjur införas till område, som i 1 § sägs, åligger det stationsföreståndare och fartygsbefälhavare att tillse, att endast sådana djur, beträffande vilka länsstyrelse meddelat tillstånd till införsel såsom livdjur, inlastas och att dylika djur uppställas väl avskilda från andra i järnvägsvagn eller fartyg befintliga nötkreatur.

Licenshandlingarna skola av stationsföreståndare respektive fartygsbefälhavare översändas till länsveterinären i införsellänet.

5 §.

En var, som till område, varom i 1 § sägs, inför nötkreatur, försett med sådant slaktmärke, varom i 3 § förmäles, åligger tillse:

1) att djuret icke avyttras såsom livdjur;

2) att djuret icke släppes å gemensamhetsbete eller intages i annan än ägaren tillhörig ladugård;

3) att djuret nedslaktas inom 30 dagar efter införseln; samt

4) att örat med vidsittande slaktmärke genast efter nedslaktningen översändes till länsveterinären i länet.

6 §.

Nötkreatur må ej från Kopparbergs eller Gävleborgs län införas till Gotlands, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens eller Norrbottens län med mindre sådant tillstånd till införseln, som i 2 eller 3 § sägs, meddelats av länsstyrelsen i det län, dit införseln skall ske.

7 §.

Vid införsel av nötkreatur landsvägsledes åligger den, som erhållit tillstånd till införseln, att omedelbart efter det sådant djur passerat gränsen till enligt denna kungörelse skyddat område och, därest flera nötkreatur samtidigt införas, innan dessa skingrats, för närmast boende kronobetjäning eller för annan därtill av länsstyrelsen särskilt förordnad person uppvisa tillstånd till införseln.

Den, för vilken tillstånd till införseln sålunda skall uppvisas, åligger tillse, att djuren äro vederbörligen märkta samt, där fråga är om införsel av livdjur, åtföljda av intyg utvisande, att djuret vid företagen undersökning med tuberkulin icke reagerat.

Den, som erhållit tillstånd till införsel, skall efter uppvisandet till länsveterinären i det län, dit införseln ägt rum, översända tillståndsbeviset, försett med bevis om när och var införseln skett.

8 §.

Den, som utan sådant tillstånd, som i denna kungörelse sägs, inför eller låter införa nötkreatur till enligt denna kungörelse skyddat område, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor och have tillika förbrutit vad som sålunda olovligen införts eller, om detta icke kan tillrättaskaffas, dess värde.

Den, som bryter mot stadgandena i 2 och 3 §§ om anbringande av livdjurs- och slaktmärke, så ock den, som bryter mot föreskrift i 5 §, straffes med böter från och med tio kronor till och med femhundra kronor.

9 §.

Där någon under den tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna kungörelse, fortsätter samma förseelse, skall han, för varje gång åtal i laga ordning anhängiggjorts, dömas till det straff, som för förseelsen är stadgat.

10 §.

Förseelse mot denna kungörelse åtalas av allmän åklagare, som jämväl har att verkställa beslag å djur, som jämlikt denna kungörelse skall anses förbrutet.

11 §.

Av åklagare beslagtaget djur må, utan avvaktan å domstols beslut i målet, nedslaktas och köttet säljas å offentlig auktion, och skall för sådant fall köpeskillingen, intill dess laga kraftägande utslag meddelats, nedsättas hos länsstyrelsen.

12 §.

Av böter, som ådömas enligt denna kungörelse, så ock av värdet av vad som skall anses förbrutet, tillfalle hälften, dock högst femhundra kronor, åklagaren och återstoden kronan. Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens andel.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna kungörelse träder i kraft den . . .

Förslag
till
Kungl. Maj:ts kungörelse angående särskilda åtgärder till bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur inom Gotlands, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län;

given Stockholms slott den . . .

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna, att för Gotlands, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län följande särskilda bestämmelser för bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur skola gälla:

1 §.

Veterinär, som utövar sin verksamhet inom Gotlands, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens eller Norrbottens län och därstädes vid klinisk undersökning, vid undersökning med tuberkulin, vid obduktion, vid besiktning av kött eller organ från nötkreatur finner tuberkulos förekomma eller av annan anledning finner skäl misstänka, att tuberkulos förekommer inom viss nötkreatursbesättning, åligger att härom göra anmälan hos länsveterinären, som har att jämte eget utlåtande överlämna anmälan till länsstyrelsen.

Finner länsstyrelsen sannolika skäl för misstanken föreligga, förordnar länsstyrelsen veterinär att verkställa undersökning av besättningen.

Det åligger veterinär att utan dröjsmål och senast inom trettio dagar efter det undersökningen avslutats till länsstyrelsen avlämna berättelse rörande resultatet av undersökningen jämte förslag till åtgärder för utrotande av sjukdomen inom besättningen.

2 §.

Envar, som inom i 1 § omförmälda fem län innehar nötkreatursbesättning och misstänker, att tuberkulos förekommer inom besättningen, åligger att om förhållandet göra anmälan hos veterinär. Har vid slakt av nötkreatur i kött eller organ efter djuret påträffats sjukliga förändringar, som kunna misstänkas vara av tuberkulös natur, bör prov härå för veterinären företes.

Finner veterinären skäl för misstanken föreligga, har han att med eget yttrande vidarebefordra anmälan till länsveterinären, som förfar på sätt i 1 § för där avsett fall föreskrives.

Påträffar hälsovårdstillsyningsman under sin verksamhet kropp av nötkreatur, som han finner skäl misstänka vara behäftat med tuberkulos, åligger det honom att härom göra anmälan till veterinär.

Den, som driver handel med nötkreatur, vare ock skyldig att, därest skäl föreligger att misstänka, att hos nötkreatur, som han förvärvat och som är avsett för bruk såsom livdjur, förekommer tuberkulos, om förhållandet göra anmälan hos veterinär.

3 §.

Finnes vid sådan undersökning som i 1 § andra stycket sägs, att högst halva antalet av de till besättningen hörande djuren reagerar, förordnar länsstyrelsen, att de reagerande djuren skola inom trettio dagar nedslaktas.

Visar sig, att mer än halva antalet av de till besättningen hörande djuren reagerar, har förrättningsmannen att om förhållandet göra anmälan hos länsstyrelsen, som förordnar, att besättningen i dess helhet skall inom sex månader nedslaktas.

Kan besättningens ägare i fall, som i första stycket avses, göra sannolikt, att de reagerande djuren kunna på betryggande sätt hållas avskilda från de övriga djuren inom besättningen, äger länsstyrelsen efter därom gjord framställning meddela anstånd tills vidare med nedslaktning av de reagerande djuren ävensom förordna legitimerad veterinär att utöva kontroll över besättningen, därvid det åligger denne att minst två gånger årligen undersöka besättningen beträffande förekomst av tuberkulos i smittofarligt stadium. Finnes vid sådan undersökning djur behäftat med tuberkulos av sist angiven beskaffenhet, skall detsamma omedelbart nedslaktas.

4 §.

Har, under iakttagande av vad i 3 § föreskrivits, nötkreatur blivit nedslaktat, är ägaren av djuret berättigad att av statsmedel åtnjuta ersättning med skillnaden mellan djurets liv- och slaktvärde. Sådan ersättning utgår dock ej för djur, beträffande vilket länsstyrelsen meddelat anstånd med nedslaktning, därest djuret nedslaktats senare än inom sex månader från det länsstyrelsen förordnat om sådant anstånd.

Ej må i något fall den ersättning, som av statsmedel må utgå för nedslaktat djur, varom i denna paragraf förmäles, överstiga etthundra kronor för djur. Ej heller må ersättning av statsmedel utgå för djur, som icke sedan minst trettio dagar innehafts av den, som framställer begäran om sådan ersättning.

Djurets liv- och slaktvärde fastställes av djurägaren och den veterinär, som förordnats att verkställa undersökning av djuret; kunna dessa icke enas, göres anmälan härom till länsstyrelsen, som förordnar särskild värderingsman. Kostnaden för tillkallande av särskild värderingsman bestrides till hälften av djurägaren och till hälften av statsmedel.

Ansökan om ersättning av statsmedel för nedslaktat djur ingives till länsstyrelsen, som jämväl meddelar beslut i ärendet. Ansökningen skall vara åtföljd, i fall som i 3 § första stycket avses, av dels intyg av den veterinär, som företagit undersökningen, utvisande hur stort antal av de till besättningen hörande djuren, som vid företagen undersökning reagerat, dels ock bevis, utvisande dagen för nedslaktningen, samt i fall som i 3 § andra stycket avses, av dels intyg av den veterinär, som företagit undersökningen, utvisande antingen att djuret tillhört besättning, av vilken mer än halva antalet djur vid företagen undersökning reagerat, eller att djuret varit behäftat med tuberkulos i smittofarligt stadium, dels ock bevis utvisande dagen för nedslaktningen.

5 §.

Besättning, varom i 3 § första stycket förmäles, skall ställas under kontroll av därtill av länsstyrelsen förordnad veterinär samt minst en gång årligen av veterinär, som länsstyrelsen förordnar, undersökas med tuberkulin intill dess vid undersökningar, företagna under tre på varandra följande kalenderår och med minst sex månaders mellanrum, ej något av de till besättningen hörande djuren reagerar.

Kostnad för undersökning, som i 1 § andra stycket, i 3 § tredje stycket och i denna paragraf avses, bestrides helt av statsmedel. Utöver vad nu sagts må innehavare av nötkreatursbesättning ej erhålla kostnadsfri undersökning med tuberkulin, med mindre länsstyrelsen finner sådan undersökning särskilt påkallad.

Är besättning ställd under kontroll av veterinär, skall ladugården minst en gång årligen på djurinnehavarens bekostnad rengöras för smitta enligt av veterinären givna anvisningar.

Har besättning i dess helhet nedslaktats, skall ladugården rengöras för smitta i enlighet med anvisningar och under uppsikt av därtill förordnad veterinär.

Har sådan smittrening företagits, må därefter allenast reaktionsfria djur inställas i ladugården.

6 §.

Nötkreatur, som vid tuberkulinundersökning reagerat eller hos vilket på annat sätt tuberkulos påvisats eller som tillhör sådan besättning som omförmäles i 3 § andra stycket, skall, omedelbart efter det förekomsten av tuberkulos utrönts, förses med av medicinalstyrelsen fastställt märke, tuberkulosmärke.

Sålunda märkt djur må ej försäljas eller avyttras som livdjur, ej heller utsläppas å gemensamhetsbete eller inställas i annan tillhörig ladugård.

7 §.

Den, som bryter mot föreskrifterna i 5 § angående rengöring för smitta eller mot i samma § stadgat förbud för att i ladugård, som rengjorts för smitta, inställa nötkreatur, som reagerar, så ock den, som bryter mot stadgande i 6 §, straffes med böter från och med tio till och med femhundra kronor.

Underlåter innehavare av nötkreatursbesättning att i övrigt ställa sig till efterrättelse i denna kungörelse meddelade föreskrifter, har länsstyrelsen att förklara besättningen smittad av tuberkulos samt meddela de särskilda föreskrifter, som till förekommande av smittans spridning finnas erforderliga.

8 §.

Där någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna kungörelse, fortsätter samma förseelse, skall han, för varje gång åtal i laga ordning anhängiggjorts, dömas till det straff, som för förseelsen är stadgat.

9 §.

Förseelse mot denna kungörelse åtalas av allmän åklagare.

10 §.

Av böter, som ådömas enligt denna kungörelse, tillfalle hälften kronan och hälften åklagaren. Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens andel.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna kungörelse träder i kraft den ...

Förslag

till

Kungl. Maj:ts kungörelse angående ersättning till veterinär, som verkställt undersökning av nötkreatur för utrönande av förekomst av tuberkulos m. m.;

given Stockholms slott den . . .

1 §.

Legitimerad veterinär, som på rekvisition av innehavare av besättning av nötkreatur verkställt undersökning med tuberkulin av nötkreatur tillhörande besättningen, må för varje sådan undersökning åtnjuta gottgörelse av statsmedel dels med 30 öre för varje undersökt djur dels ock med ett grundarvode av 20 kronor för varje fullständigt undersökt besättning. Påbörjas å samma dag undersökning inom mera än en besättning, utgår ett grundarvode av 10 kronor för den andra och 5 kronor för varje efterföljande besättning utöver den andra.

Ersättning utgår för högst 100 å samma dag undersökta djur och grundarvode för högst 7 å samma dag undersökta besättningar. Undersökas inom samma besättning mera än 100 djur, äger veterinären att av rekvirenten uppbära 30 öre för varje djur, varmed antalet överstiger 100. Önskar veterinär uppdela undersökningen inom besättningar av denna storlek på två förrättningar, äger han dessutom att av rekvirenten åtnjuta gottgörelse med ett grundarvode av 20 kronor.

Veterinär, som verkställt sådan klinisk-bakteriologisk undersökning av nötkreatursbesättning, varom förmäles i 6 § 3 mom. och i 7 § i kungörelsen den angående villkor för erhållande på statens bekostnad av undersökning beträffande förekomst av tuberkulos hos nötkreatur, äger härför åtnjuta ersättning med en krona för varje fullständigt undersökt djur, dock högst för 50 under samma dag undersökta djur.

2 §.

Veterinär åligger, där så ske kan, att under samma förrättning med tuberkulin undersöka två eller flera besättningar, dock ej mer än sammanlagt högst 50 djur.

3 §.

För resa till och från förrättningsställe är veterinär berättigad att av rekvirenten erhålla gottgörelse för erforderliga skjutsar med belopp motsvarande självkostnaden dock högst med den summa, som skolat utgå, därest de för klass II i allmänt resereglemente den 27 juni 1929 gällande bestämmelser tillämpats.

4 §.

Där på rekvisition av innehavare av besättning av nötkreatur undersökning med tuberkulin av nötkreatur verkställes av länsveterinär utom visst av medicinalstyrelsen på förslag av länsveterinären och efter hörande av vederbörande länsstyrelse bestämt område eller av annan veterinär med visst tjänstedistrikt utom det för honom bestämda distriktet eller av veterinär utan tjänstedistrikt utom visst av medicinalstyrelsen på förslag av veterinären och efter

länsveterinärens hörande bestämt område, skola ovan i 1—3 §§ meddelade bestämmelser ej utgöra hinder för att veterinären, utöver den honom enligt nämnda paragrafer tillkommande gottgörelse, av innehavaren av nötkreatursbesättningen må betinga sig särskild ersättning med skäligt belopp.

5 §.

Veterinär, som på grund av förordnande av medicinalstyrelsen eller av tuberkulosstyrelse verkställt sådan förrättning för nedslaktning av nötkreatur, varom förmäles i kungörelsen den angående villkor för erhållande på statens bekostnad av undersökning beträffande förekomst av tuberkulos hos nötkreatur och i kungörelsen den angående åtgärder emot tuberkulos i juvret och i könsorganen hos nötkreatur, äger härför uppbära förutom den rese- och traktamentsersättning, som enligt allmänt resereglemente den 27 juni 1929 må utgå, förrättningsarvode med sju kronor.

Har veterinär under samma dag verkställt mer än en sådan förrättning, äger han för varje förrättning utöver den första uppbära förrättningsarvode med tre kronor.

Har förrättning ägt rum å slakteriinrättning, ställd under offentlig kontroll, äger förrättningsman ej i något fall uppbära högre ersättning än efter tre kronor för varje förrättning.

6 §.

Räkning å de förrättningskostnader, för vilka veterinär äger av statsmedel uppbära gottgörelse skall, jämte berättelse över förrättningen, senast inom trettio dagar efter det förrättningen avslutats, insändas till tuberkulosstyrelsen eller där sådan ej finnes, medicinalstyrelsen, vid äventyr att ersättning av statsmedel eljest ej utbetalas. Det åligger vederbörande styrelse att efter granskning av sålunda inkommen räkning överlämna densamma till medicinalstyrelsen för likvidering.

7 §.

Vad i denna kungörelse stadgats angående legitimerad veterinär gälle även ifråga om studerande vid veterinärhögskolan, som i egenskap av vikarie för eller biträde åt legitimerad veterinär erhållit medicinalstyrelsens tillstånd att verkställa undersökningar av här omförmält slag. Till utförande av sådana kliniska undersökningar, som i 1 § omförmälas, må endast förordnas veterinär, som härtill av medicinalstyrelsen förklarats kompetent.

Denna kungörelse träder i kraft den , från och med vilken dag kungörelsen den 20 juni 1924, nr 271, angående ersättning till veterinär, som på rekvisition av ladugårdsinnehavare verkställt undersökning med tuberkulin av nötkreatur, med däri genom kungörelsen den 20 juli 1925, nr 368, vidtagna ändringar, upphör att gälla.